

Ivan Fuček

SADRŽAJ EVANGELIZACIJE STUDENATA U ZAGREBU¹

Umjesto uvodnog dijela dovoljne su dvije prethodne napomene: 1. radi se više o sažetom nacrtu negoli o izrađenim mislima; 2. sve što dalje slijedi postavljeno je šturo načelno i jedino s obzirom na naše konkretne prilike i potrebe.

1. Neki prigovori protiv zajedničkog sadržaja evangelizacije

Općenita je pojava: *pao je interes* za vjeronauk kod studenata. U toj atmosferi teško je govoriti o jednom zajedničkom sadržaju koji bi privukao studente. To bi morao biti, ako uopće dolazi u obzir, upravo majstorski smišljen sadržaj. Pa i u toj pretpostavci ostaje pitanje koliko bi takav sadržaj i tada osvojio studente.

Današnja mladež, općenito govoreći, *zazire od sistematizacije*, metode, fiksiranih programa jer ih shvaća kao nešto nametnuto, odozgo. Ukoliko ona sama aktivno sudjeluje pri stvaranju takvih programa, utoliko je:

¹ Ovaj sam nacrt u obliku predavanja iznio na sastanku kateheta studenata grada Zagreba i delegata samih studenata 26. svibnja 1971. Živa i plodna rasprava nakon predavanja pokazala je koliko je ovog trenutka predmet aktualan. Radi se o specifičnom pitanju katehizacije studenata u Zagrebu, no »Katehetska ljetna škola u Zadru«, srpnja ove godine, pokazala je da se isto pitanje postavlja i u drugim studentskim centrima. Stoga ove misli mogu poslužiti kao informacija ili čak indikativ i drugim studentskim centrima. Pri izradi mnogo sam se savjetovao sa samim studentima i s nekim katehetskim stručnjacima. Kako u inozemstvu ne postoji evangelizacija studenata u obliku »studentskog vjeronauka«, nije bilo ni moguće slijediti neki »uzorak« koji bismo onda mogli prikladno uskladiti s našim potrebama. Služim se izrazom »evangelizacija« a ne »katehizacija« ili »kateheza«. Poznata mi je problematika oko izraza »kateheza«, »pretkateheza«, »kateheza u užem smislu«, »kateheza u širem smislu« (usp. J. AUDINET, *Katechese, Katechismus, Katechetik, u Sacramentum mundi*, sv. 2, 1057—1058). I taj izraz je tokom vremena poprimio nijanse. Kod nas se općenito smatra da izraz »kateheza« označuje pouku za najmlađe ili za mlade, dok riječ »evangelizacija« ima šire značenje i s obzirom na slušateljstvo i s obzirom na sadržaj poruke i s obzirom na način prenošenja poruke. Metodika evangelizacije se ne može lako uokviriti shemama. Tu se sve odvija u dijalogu: ja — ti; mi — ti; Crkva — ti koji primaš poruku i želiš se u Crkvu ugraditi, od nje usvojiti »autentičan mentalitet vjere« (usp. DV 5; AG 19; PO 4; GS 15; GE 2; CD 14; GS 62). i trajan porast u vjeri (usp. LG 41).

a) više spremna da ih prihvati; b) teže će se dogoditi da ih potpuno odbaci ili potpuno kontestira; c) bit će spremna ponovno aktivno sudjelovati u svim promjenama istih programa kad god se to pokaže potrebnim.

Modus vivendi mladoga čovjeka u sekulariziranom društvu, kakvo je naše, takvog je stila da se daje *prednost spontanosti*, neposrednosti, improvizacijama najrazličitijih vrsta, što po sebi može biti kontrarno studioznom pristupu stvarnosti u stanovitoj radnoj atmosferi.

Nadalje, mentalitet se mlade generacije toliko promijenio da ona teško, da ne kažemo s osporavanjem, prima svako *serviranje sadržaja odozgo*, indoktrinaciju — pa bila ta u sebi vrlo dobra — zahtijevanje i slično. A to bilo stoga što u tome gleda ostatak nekih tradicionalnih formi, odnosno struktura, bilo što stvar doživljava autoritativno, a ujedno nedovoljno životno, bilo što je pri tome sama donekle primorana na pasivnost, jer je njen aktivni udio u takvom načinu davanja minimalan.

S druge strane, sudbina sadržaja evangelizacije studenata ne može ovisiti jedino o *inicijativi studenata*, prije svega zato što na taj način razni vidici evanđeoske poruke mogu ostati nedokučeni, a ako se pak i dokuče, mogu ostati nedovoljno osvjetljeni ili predočeni, dok sam kateheta ne dolazi dovoljno u priliku da pruži svoje osobno bogatstvo.²

2. Što se želi postići evangelizacijom studenata?

Želimo li evangelizacijom studenata postići *cjelokupno izgrađivanje čovjeka i kršćanina*, to jest truditi se — koliko je uopće to dohvatljivo, ali uvijek u punoj otvorenosti za daljnji razvoj — da mu omogućimo što potpuniji uzrast u vjeri? Bez sumnje, to želimo i to bi trebalo postići.

Može li se to postići jedino upoznavanjem i produbljuvanjem *sadržaja vjere*? I može li se sadržaj vjere podati u svojoj cjelovitosti bez snažnih veza s konkretnim životom Crkve?

Otvoren je *tipično vjeronaučni problem*: teologija — vjera; naučavanje — učenje; indoktrinacija — inicijacija; koliko je liturgijsko događanje, mada svjesno i slobodno odabrano, otkrilo studentima vrijednost sakramentalnog života u praksi. To pitanje, kao i čitav niz pitanja *ne pretpostavlja* da ćemo se mi na vjeronauku susresti s mladim čovjekom koji u svakom slučaju već posjeduje *osnovne spoznaje svoje vjere*. Moramo računati s najširoom ljestvicom vjerske neupućenosti kod polaznika.

Izgrađivanje mladog čovjeka, koje bi trebalo da se provede preko početne i onda nastavljene konverzije, obraćenja, metanoje, može se zamisliti samo u *konkretnoj zajednici Crkve*. Sva, naime, kršćanska egzistencija zbiva se u tim dimenzijama: preko zajednice i kroz nju stječemo vjeru, unapređujemo je, razvijamo je, predajemo je i drugima, obogaćujemo Crkvu od koje je primamo, kao i svijet i u kome djelujemo.

² Time smo iznijeli »neke prigovore«. Znači, mogli bismo nanizati još i druge prigovore. Svi su oni ostali *otvoreni daljnjem dijalogu* jer je sadržaj zajedničke evangelizacije vrlo složena stvar i pitanje je da li je zbog te složenosti *uopće moguće* i ostvariv.

3. Uloga zajednice u iskustvu misterija vjere

Važno je naglasiti *vidik zajednice* — ukoliko ulazi u samo iskustvo, odnosno proživljavanje — misterija vjere, jer kršćanin u punini ne može realizirati svoju vjeru, osim u toj dimenziji socijalnog, komunitarnog i eklezijalnog.

Odnosi koji postoje u zajednici jesu: odnos pojedinca prema pojedinom članu zajednice, zajednice prema pojedincu; pojedinog člana prema kateheti, katehete prema pojedinom članu; zajednice prema drugim studentskim zajednicama, prema ostalim zajednicama mjesne Crkve, prema zajednicama cjelokupne Crkve. Nije moguće u okviru te skice u detalje razrađivati sve te odnose; napomenut ćemo samo one odnosne elemente koji nas više tangiraju.

Čvrsta povezanost člana sa zajednicom, odnosno članova međusobno, neosporno pridonosi dubljem osobnom proživljavanju kršćanskog života i simultanom osposobljavanju svakog člana zajednice za samostalnu evangelizaciju, dotično karitativan rad. Tako je zajednica jedan od temeljnih uvjeta za kršćansko djelovanje i kršćanski život.

Zajednica pridonosi konkretnom ostvarivanju kršćanstva u *duhovnom, moralnom i intelektualnom vidu*. Tako pridonosi osobnim angažmanom svakog člana zajednice u liturgijskom događanju i svakom drugom događanju na nivou *duhovnog iskustva*. Zatim, zajednica pojedincima pridonosi njihovu autentičnom doživljavanju sebe u vidu aktivnog svjedočenja, najprije u vidu svjedočenja u krugu same zajednice, što prije svega čini *moralnu dimenziju* pojedinog člana. Napokon, zajednica pridonosi *intelektualnom rastu* pojedinca u mnogostrukoj mogućnosti diskusije, odnosno najšireg dijaloga, u spremanju i izvršavanju samostalnih predavanja, u samostalnom pripremanju liturgije riječi, u radu raznolikih seminara i drugim sličnim, inače potpuno vjeronaučnim djelatnostima. Svi ti i slični takvi elementi mnogo pridonose da Božje sjeme može pasti na plodno tlo, usklijati, uzrasti i u svoje vrijeme donijeti plod.

Svakome je poznata važnost *povezanosti katehete* sa svojom zajednicom i sa svakim pojedincem u zajednici, jer to su osnovni elementi uspješna rada i rasta zajednice, odnosno pojedinca u zajednici.

Svakome je očito da zajednica treba da bude *otvorena* prema svakoj drugoj studentskoj zajednici, prema široj zajednici, to jest prema župi, mjesnoj Crkvi, domovinskoj Crkvi, čitavom Božjem narodu. Potrebno je da dobro promislimo o sadržajima koji uvjetuju i promiču tu otvorenost. Na tom polju mogućnosti su zaista velike.

S obzirom na *dinamiku* zajednice važna je *sistematska* i složna briga svih članova zajednice za novopridošle studente, za eventualnu povezanost i s njihovim roditeljima. Važan je udio tiska, proučavanje aktualnih pitanja u Crkvi radi doživljavanja njene stvarnosti u smislu poslanja tog trenutka. Konačno, važna je spremnost i otvorenost svakog člana zajednice prema kolegama *najširih životnih orijentacija*.

Da se pospješi zdrav rast zajednice, potrebno je naglasiti otvorenu i što zreliju *samokritičnost* unutar vlastite zajednice i u njenim odnosima prema drugim zajednicama. Potrebna je, dakle, kritičnost na planu zajedničkih akcija, prije svega zbog česte nedovoljne obaviještenosti, nekoordiniranosti, nepovezanosti i slično, a poželjna je i u vidu proživljavanja Crkve u najširoj zajednici. Potrebno je da mladi daju plodan prinos životu svih generacija Crkve (od djece do staraca) i da pokazuju spremnost da se sami obogate njihovim iskustvima.

Važno je istaknuti da svi ti međusobni odnosi, sva ta klima zapravo možda prvotno određuje sam sadržaj evangelizacije budući da izgrađenog čovjeka-kršćanina ne možemo ni zamisliti bez tih primarnih i temeljnih odnosa.³

4. Kako zamisliti ponudu sadržaja vjere?

Eventualno odijeliti tzv. *prvu* ili »inicijacijsku godinu« od ostalih triju godina ili tzv. godina »kršćanske egzistencije« u kojima bi trebali da postoje svi elementi, odnosno momenti te egzistencije i eventualno dodati *petu* godinu u kojoj bi se omogućio rad u »profesionalnim skupinama«, to jest rad, recimo, s pravnicima na jednom mjestu, s liječnicima na drugom ili na istom, s prosvjetnim radnicima itd.⁴ — Prema tome, rad bi se odvijao, kao i dosad, u prve četiri godine studija u pojedinim skupinama, a u petoj godini u okupljanju svih polaznika vjeronauka po profesijama.

Prije svega, važno je napomenuti s obzirom na prve četiri godine da se pripazi na *kontinuitet sadržaja* koji su polaznici primili u srednjoj školi, odnosno treba računati s time da jedan dio polaznika u srednjoj školi nije bio katehiziran pa, prema tome, nije moguć ni kontinuitet.

Sadržaj vjere može se pružiti na najrazličitije načine. Ovdje nabrajamo neke od njih. Jedan oblik je *predavanje katehete* i diskusija unutar predavanja ili poslije njega. Možda je to još uvijek najčešći i možemo ga nazvati »klasični način«. Drugo je pitanje da li je danas primjeren. Dalji je oblik da predavanja drže *sami studenti* s nekim tekstom u ruci koji su prethodno svi pogledali, ili bez takvog teksta, pod vodstvom katehete, osobito u diskusiji, odnosno, ako je to moguće izvesti, pod

³ Nema sumnje, radi se o novim vidicima. No život studentskih zajednica grada Zagreba ih potvrđuje i postulira, kad i ne bismo imali pred očima koncilski duh i smjernice, koje niti smijemo niti želimo mimoići.

⁴ Bilo bi idealno da se i »profesionalci« okupljaju u krugu svojih starih zajednica. Ali to će biti dosta teško ostvarivo. Svaka zajednica »izbacuje« profesionalce, ipak u omeđenom broju: dva-tri medicinara, dva-tri prosvjetna radnika, dva-tri ili više ekonomista itd. Za tako mali gremij jedva je moguće ostvariti navedenu zamisao. S druge strane, ovdje se ne misli profesionalce odijeliti od matičnih zajednica. Štoviše, oni bi mogli biti u nekom smislu vode svoje zajednice, pomagači, supredavači i slično.

⁵ Iskustvo u toj točki ima jordanovačka studentska zajednica godinu dana. S tekstom u ruci studenti su interpretirali encikliku *Humanae vitae* i obradivali su neka druga pitanja. Ponekad je vodio raspravu i autor samoga teksta. Vidjelo se da su takve rasprave vrlo plodne.

vodstvom samog autora čiji se tekst intepretira.⁵ Treći oblik mogao bi spojiti oba prethodna s povremenim dodatkom da se u zajednicu za pojedine teme pozovu specijalno kvalificirani predavači, dok je kateheta uvijek prisutan kao prvi član zajednice. Daljnji oblik predavanja može se koncipirati i tako da se malo-pomalo oblikuje manji ili veći gremij, odnosno skup kvalificiranih predavača za sve studente zajednica Zagreba, što se i opet može realizirati na dva načina: predavanja povremeno za sve studente Zagreba na jednom mjestu, predavanja povremeno po pojedinim zajednicama prema želji dotičnih zajednica, dok bi osnovni rad u zajednici tekao svojim tokom.

Ta cijela koncepcija je ostvariva i ona se danas veoma preporučuje u smislu rada po seminarima na sveučilištu, to jest samoinicijativnog rada po skupinama.

Što se tiče izvanrednih predavača, o kojima je bilo malo prije govora. predviđaju se, dakako, ne samo kvalificirani svećenici nego isto tako, dapače za neka područja još i više, i kvalificirani laici.

5. Što bi trebao da bude sadržaj evangelizacije?

Kao prethodnu napomenu na ovom mjestu treba istaći: kako god pridemo samom sadržaju poklada vjere, treba da ga višestruko osvjetlimo: svjetlom Objave, poviješću spasenja, kršćanskom Tradicijom, Učiteljstvom, specijalno svjetlom Drugog vatikanskog sabora, novih teološko-filozofskih strujanja, konkretnim životom.

Vidim otprilike *sedam mogućnosti* prilaza sadržaju vjere.⁶

Prvi je *dosadašnji tradicionalni*, koji više ne može zadovoljiti. On je građen na filozofsko-teološkom skolastičkom sistemu po disciplinama: filozofske discipline, teološke discipline, od kojih je na prvom mjestu dogma, moral, Sveto pismo. U okviru tog sistema bio je nekad planiran vjeronauk u gimnaziji, sav filozofsko-teološki studij, svaki skraćeni ili kurzistički »teološki tečaj« i slično.

Drugi bi mogao biti, danas prilično mnogo diskutiran, program cijelog corpusa filozofsko-teološke doktrine, ali *pod novim vidicima* i u novim okvirima. U tri velike teme: *Bog, svijet, čovjek* — trebalo bi da bude obuhvaćeno sve što se ima odnositi na autentičan kršćanski život, život svjedočenja i služenja u modernom svijetu.

Treći vidik mogao bi se koncipirati *na temelju Svetog pisma*, odnosno cjelokupne Objave. Znači, iz svetih knjiga trebalo bi na način biblijske teologije ili slično izvući sva pitanja bez kojih kršćanski život ne bi bio zaokružen u svim horizontima potrebnih istina i moralnih zasada. To bi bio put od Biblije k životu, odnosno Bibliju vezati uz konkretan život toliko da ona bude i ostane Alfa i Omega — prvo i, rekli bismo, zadnje polazište kršćanskog nazora, odnosno izgrađenosti čovjeka.

⁶ Dakako, nipošto ne želim reći da je time iscrpna svaka druga mogućnost. Naprotiv, smatram da je moguće zamisliti mnoge slične planove, pa idejno i jedinstvenije, recimo čitav sadržaj vjere zamisliti pod *sakramentalnim* vidom, *eklezijskim* itd.

Četvrti prilaz sadržaju vjere mogao bi biti potpuno *koncilski* tako da se iz velikih dokumenata Drugog vatikanskog sabora formiraju sve teme koje bi se imale predavati na studentskom vjeronauku u toku četiri, odnosno pet godina. Smatram da bi taj način mogao biti izvanredno plodan i za suživost s Crkvom u današnjem svijetu možda najprikladniji. Ne velim da bi u isto vrijeme za katehete bio i najlakši, no poteškoće nisu, mislim, neprebrodive.

Peti mogao bi biti način *Novog katekizma*, sa svojom peterostrukom tematikom i načinom prilaza toj tematici. On je, uostalom, i napisan za odrasle, to jest za one koji treba da sazore u svojoj vjeri te da zrelim angažmanom poklad vjere i poruku prenose na druge.

Šesti način mogao bi biti u tome da se nastoji sakupiti *problematika koja danas uznemiruje Crkvu*; znači, da se pristupi tretiranju i rješavanju *vrućih teoloških pitanja*. To bi moglo mnogo pomoći studentima da žive i dožive zaista i nepatvoreno sadašnju Crkvu u svim njenim pozitivno-negativnim situacijama, težnjama, nadama, mogućnostima, u njenim gubicima itd. Možda bi takav način pristupa bio manje simetričan, više prepušten samoinicijativi kateheta i samih studenata, ali mnogo plodonosniji od nekih drugih načina koji više mirišu po sistematici i po fiksičnosti.

Sedmi, napokon, način, kako mi se čini, mogao bi biti u tome da polazište budu *aktualna pitanja koja donosi i nameće sam život*. Iz tih pitanja induktivnom metodom dolazimo do velikih tema kao što su sloboda, angažman, odgovornost, savjest; isto tako dolazimo i do velikih i primarnih istina: Crkva, Božji narod, Isus Krist itd. Neki konkretan događaj mogao bi biti odskočna daska za tematiku. — Takav prilaz imao bi tu prednost što se potpuno bazira na životu, a manjak što bi teže bilo zahvatiti svu tematiku koja bi se inače imala obraditi u tom nizu od nekoliko studentskih godina.

6. Kako raspodijeliti naznačenu tematiku?

Uočivši sedam mogućnosti, koje, dakako, nisu isključive, pokušajmo sada bar donekle precizirati i sistematizirati njihove tematike! Ako računamo da jedna studentska godina sadržava više-manje 25 sastanaka, tada bismo u okviru četverogodišnjeg studija imali na raspolaganju oko 100 sastanaka. Od tih 100 sastanaka, prvih 25 imali bi tvoriti tako zvanu *godinu kršćanske inicijacije*, a ostale tri godine, to jest oko 75 sastanaka, tvorile bi *godine kršćanskoga života*. Napokon, peta godina, koju ovdje nismo uračunali u generalni sklop, imala bi biti *godina profesionalnih skupina*. — Pokušajmo sada izbliže pogledati mogućnosti, odnosno tematsku strukturu tih triju sklopova sastanaka: inicijacijske godine, godine kršćanskog života i godine profesionalnih skupina.

Inicijacijska godina zamišlja se odijeljeno od ostalih studentskih godina pa bi, prema tome, imala u vidu samo novopridošle studente — ekvivalentno prvoj godini studija na fakultetima. Program rada prve go-

dine imao bi se kretati oko velike tematike: *uvod u kršćanstvo* na način kako se danas pokušava uvoditi u sklop teološkog studija na teološkim školama, odnosno kako nam ga predočuju Schillebeeckx, Ratzinger, Rahner i drugi. Konkretno, u 25 sastanaka moglo bi se po sklopovima od 4 sata obraditi 6 velikih tema: čovjek slušatelj poruke, čovjek pred apsolutnom Tajnom, čovjek kao korjenito ugroženo biće, čovjek kao događaj opraštajuće milosti, čovjek pred poviješću spasenja i Objavom, čovjek u Isusu Kristu.

Godine kršćanskoga života imale bi zahvatiti sav sadržaj vjere. Otprilike u 75 sastanaka trebalo bi u vidu sedam spomenutih mogućnosti isplanirati 12 ciklusa po 6 sastanaka ili 18 ciklusa po 4 sastanka, time da bi šest sastanaka ili četiri sastanka tvorila jednu cjelinu. U šest takvih ili četiri sastanka imala bi se obraditi jedna zaokružena tema. Prema tome, nabacit ćemo neku mogućnost raspodjele tematike:

U dosadašnjoj *filozofsko-teološkoj* strukturi imali bismo ovih 12 tema (od tema iz filozofskog kruga): teodicejski problem Boga; etički problem čovjeka, obitelji, društva; psihološko-antropološki problemi; problem religioznog. — (Od tema teološkog ciklusa:) Objava i povijest spasenja; Isus iz Nazareta; misterij Krista; misterij Crkve; grijeh i oprostjenje; tajna milosti; misterij Boga; eshatologija; moralni vidik kršćanina u sve tri dimenzije: odnos prema Bogu, bližnjemu, sebi; povijest Crkve; kršćanska praksa.

U novoj koncepciji u vidu velike tri teme: *čovjek, svijet, Bog* morali bismo potražiti tematiku ovim smjerom:

— *Čovjek*: filozofska antropologija, tj. vegetativni, senzitivni, duhovni život čovjeka; pitanja eksperimentalne i dubinske psihologije, eventualno psihoanalize; somatsko-psihičke promjene čovjeka u vidu mijenjanja ljudske prirode i eventualno promjene naravnog zakona; filozofski sistemi o čovjeku: marksizam, biologizam, freudizam, egzistencijalizam, kršćanska slika čovjeka, transcendencija, problem smrti, moralne vrijednosti, norma ćudorednog djelovanja, pojam zakona, odnos prema obitelji i društvu. — Teološka antropologija, tj. stvaranje, uzdignuće i pad čovjeka, savjest, osobnost, sloboda, odgovornost, grijeh, oprostjenje, osnovne kreposti...

— *Svijet*: kozmološki problem: prostor, vrijeme, kvaliteta, kvantiteta, materijalna priroda, fizičko biće, bitnost, svemir. Sociološki problem: sociologija obitelji, društva, religiozna sociologija i sociografija. Kršćanska koncepcija svijeta: objava o svijetu, predaja i svijet, Drugi vatikanski koncil i svijet; svijet kao mjesto Inkarnacije...

— *Bog*: Isus objavitelj Očev, Otkupitelj, Glava Crkve; život u Bogu po Kristu i njegovim sakramentima u Crkvi; život Crkve već sada i u eshatonu; moralni vidici naših obveza prema Bogu, bližnjemu, sebi; poziv na svetost...

U koncepciji *Svetog pisma*, pod vidom velikih biblijskih tema, posluživši se *Biblijskim rječnikom* ili sličnom sistematskom obradom, doći

do zaokruženog sadržaja vjere: živi Bog; Božja Riječ, stvarateljica i objaviteljica: Bog stvara svemir; Bog objavljuje svoj naum, Bog daruje svoj život; Gospodin Isus, Spasitelj: Njegova osoba, Njegovo poslanje (Isus ispunjuje povijest spasenja, Isus izbavlja od zla i nesreće, Isus sudac na svršetku vremena); Duh Sveti i život Crkve: Duh i njegovi darovi; Crkva; Njezin misterij, Njezino svjedočanstvo, Njezino Bogoštovlje, Njezin život.

U *koncilskoj koncepciji*, recimo, iz biti Crkve prema periferiji: Božja Objava kao izvor Učiteljstva i života Crkve (*Dei Verbum*); misterij Crkve i Naroda Božjeg (početak *Lumen gentium*, *Orientalium Ecclesiarum*, *Unitatis redintegratio*, *Libertatis humanae*, *Nostra aetate*, *Ad gentes*); crkvena hijerarhija (*Lumen gentium*, III poglavlje, *Optatam totius*, *Praesbyterorum ordinis*, *Christus Dominus*); laici u Crkvi (*Lumen gentium*, IV poglavlje, *Apostolicam actuositatem*, *Inter mirifica*); Svetost Crkve (*Lumen gentium*, V poglavlje, *Gravissimum educationis*); Marija u misteriju Krista i Crkve (*Lumen gentium*, VIII poglavlje); Crkva i suvremeni svijet (*Gaudium et spes*); liturgija Crkve (*Sacrosanctum Concilium*); eshatološka oznaka Crkve (*Lumen gentium*, VII poglavlje).

Peti način tvori raspored *Novog katekizma*: život je tajna: čovjek pitalac, veličina i bijeda čovjeka, svijet u nastajanju, beskrajna čežnja, tajna naše savjesti, poziv na beskonačno, susret s Apsolutnim; put prema Kristu: A) put ljudskoga roda: primitivne religije, visoke civilizacije prošlosti, hinduizam, budizam, kineski univerzalizam, islam, humanizam, marksizam, Duh Božji u svem svijetu. — B) Izraelov put; sin čovječji (Kristov život); Kristov put: Prva Crkva, povijest Crkve, vjera, obraćenje, kupelj krštenja, Potvrda, moć grijeha, otkupljenje, teologalne krepости, kršćanska molitva, Dan Gospodnji, Euharistija, svećeništvo Božjega naroda, pastirsko svećeništvo, zapovijed ljubavi, brak i obitelj, evanđeoski savjeti, Crkva i država, poštivanje života, izgradnja svijeta, zemaljski posjed, pomaganje potrebnih, užitak zajedničkog života, u potrazi za istinom, grijeh, oproštenje; put prema svršetku: konačna budućnost, Bog.

U vidu *vrucih teoloških pitanja* [bez posebne sistematizacije indiceramo primjernu tematiku]: povijest spasenja i historičnost čovjeka u novoj teologiji; Bog u obnovljenoj teologiji; problem sekularizacije; zadatak teologije iza Drugog vatikanskog sabora; Sveto pismo i Predaja u klimi obnove; jedinstvo i raznolikost Crkve; zadaća Božjega naroda u modernom svijetu; obnova nauke o čovjeku; odnos Crkve i svijeta u svjetlu političke teologije; problem ekumenizma; problemi novog morala; svećenik sutrašnjice; politički i civilni vidici obnove Crkve; obitelj i njezini problemi u sekulariziranom svijetu; kršćanstvo i ateizam; teologija socijalnih komunikacija; problem autoriteta; institucija i karizme; hermeneutički problem ili problem jezika u životu Crkve; koncilaska obnova i njene dimenzije; teologija u kontekstu modernih filozofija, liturgijska obnova, i slično . . .

Napokon, *vidik aktualnih pitanja koja donosi i nameće sam život*. Imajući u vidu mnogostruku gore iznesenu tematiku, trebalo bi da u da-

noj situaciji odaberemo onu konkretnu temu koju nameće konkretnost života.

7. Mogućnost zadovoljavajućeg izbora?

Postavlja se *ključno pitanje*: po kojem mjerilu da se izvrši izbor pri-laza sadržaju vjere tako da se najbolje odgovori duhovnom raspoloženju studenata? Napomenuo bih dvije komponente: — a) Treba uzeti u obzir duhovnu razinu prosječnog studenta, uglavnom zanemarenog kršćanina, ali dobrog potencijalnog vjernika. Mjerilo kojim bismo za njega mogli dohvatiti tematiku, trebalo bi, izgleda po svemu, da bude *strujanje našega vremena*. No ta tematika treba ne samo da mu odgovara nego da ga i diže. Općenito govoreći, silno je važno pogoditi »živac« interesa. — b) Možda bi se moglo mnogo postići *anketom* među studentima o sadržaju evangelizacije. Ona bi morala doći do najšireg kruga studenata i morala bi biti stručno spremljena i obrađena. Time bismo npr. dobili uvid: koliko student zazire od sistematizacije, kamo se prebacuje naglasak njegova interesa, jesu li to više individualni ili socijalni sadržaji, može li odabrani i odobreni sadržaj kroz više godina ostati nepromijenjen ili bi se morao češće mijenjati, iz raznih sfera međusobno prožimati, i slično . . .

Napokon, smatram da bi trebalo ustanoviti *specijalnu komisiju* sastavljenu od kateheta i studenata, koja bi na temelju svega toga i sličnih prijedloga izradila konkretan plan. Taj bi plan mogao biti u vidu ciklusa A, B, C, kao što sada imamo liturgijska čitanja. Ipak, i to ponovno naglašavam, ostavljam posve otvorenim pitanje oportuniteti fiksiranog sadržaja evangelizacije. Stvar je vrlo kompleksna i tko god ga rješavao, treba da ima na umu premmoge elemente.

Gotovo kao dodatak možemo reći nešto i o *godini profesionalnih skupina*. Zapravo je u tom predmetu dovoljno da natuknemo da bi pojedine skupine: recimo, medicinari imali svoju tematiku, koja bi se kretala prije svega oko obrane života, prosvjetni radnici bi imali svoju tematiku, ekonomisti svoju itd. Pojedine skupine trebale bi se okupljati na jednom mjestu grada buduća da se ne predviđa tolik broj profesionalaca u pojedinim zajednicama, a niti će biti posve jednostavno za njih upriličiti predavanja u mnogo skupina zbog nedovoljne stručnosti samih kateheta, nedostatka vremena i slično.

Složnim sudjelovanjem kateheta i studenata, vjerujem, možemo doći do prikladnog rješenja našeg nimalo jednostavnog pitanja.